

JULKAISTU NUMEROSSA 4/2016
NÄKÖKULMA

Apteekkien digitalisaatiosta hyöty irti

Katariina Kalsta, Iiro Salonen / Kirjoitettu 17.1.2017 / Julkaistu 1.2.2017

Yksityiset apteekit valmistelivat viime vuonna digitalisaatiostrategian. Sen tavoitteena on digitaalisin keinoin parantaa apteekkien ja muun terveydenhuollon välistä yhteistyötä sekä lääkehoitojen onnistumista.

Väestön ikääntyminen ja yhteiskunnan digitalisoituminen haastavat terveydenhuollon ja luovat tarpeen tehostaa apteekkien ja muun terveydenhuollon välistä yhteistyötä. Jos apteekeille tarjottaisiin nykyistä paremmat työvälineet asiakkaidensa lääkehoitojen tukemiseen, vähenisi paine muualla terveydenhuollossa.

Apteekit toimivat jo nyt hyvin digitaalisesti, mutta tulevaisuuden haasteet vaativat uusia ratkaisuja. Apteekkitoimialan viime vuonna valmistuneen digitalisaatiostrategian tavoitteet ovat:

- Digitalisaatio tukee maankattavaa apteekkiverkostoa ja apteekkia lähipalveluna.
- Apteekit integroidaan entistä tiiviimmäksi osaksi terveydenhuoltoa.
- Lääkehoitoon liittyvän tiedon analysointi ja jakaminen potilaan hoitoon osallistuvien ammattilaisten välillä paranee.
- Digitaaliset ratkaisut tukevat lääkehoitojen tuloksellisuutta, lääkitysturvallisuutta ja lääkkeiden hyvää saatavuutta.
- Digitaalisilla ratkaisuilla saadaan asiakkaat sitoutumaan lääkehoitoonsa entistä paremmin.

Maankattava apteekkiverkosto

Vuonna 2017 yli 100 suomalaista apteekkia palvelee asiakkaitaan myös verkossa. Verkkoasiointi on asiakaskunnan ikärakenteen vuoksi vielä vähäistä, mutta yleistyy ajan myötä.

Maankattavan apteekkiverkoston säilyminen on varmistettava verkkoapteekkien rinnalla. Tämä on tärkeää, jotta potilas saa tarvittaessa lääkkeensä viivytyksettä. Myös kuljetusherkät lääkkeet pitää pystyä toimittamaan asiakkaille moitteettomina.

Tulevaisuudessa diginatiivien lisäksi myös yhä useammat ikääntyneet haluavat lääkkeensä kotiin tai noutolokeroon toimitettuna. Tämä parantaa lääkkeiden saatavuutta erityisesti niillä paikkakunnilla, joilla apteekkien aukioloaikoja ei voida pidentää työvoiman riittämättömyyden vuoksi.

Lääkehoitoon liittyvä tieto

Tulevaisuudessa asiakkaan lääkehoidon kokonaisuutta hallitaan yksittäisten reseptien sijaan ajantasaisella lääkityslistalla. Tämä tieto on oltava kaikkien potilaan lääkehoitoon osallistuvien käytössä.

Apteekki voisi asiakkaan luvalla viedä tiedot ostetuista itsehoitolääkkeistä automatisoidusti Omakanta-palveluun. Apteekille pitäisi olla mahdollista välittää myös muuta asiakkaan lääkehoitoon liittyvää tietoa lääkärille Kanta-palveluiden kautta.

Strategiassa ehdotetaan, että osana Kanta-palveluita luotaisiin reaaliaikainen terveydenhuollon sisäinen viestintäkanava. Sen avulla lääkkeen toimittamista estävät ongelmat, esimerkiksi reseptissä havaitut virheet, voitaisiin selvittää saman tien, asiakkaan ollessa apteekissa.

Apteekkien ja laitosten rajapinta

Sairaalajaksoilla potilaan lääkehoitoa usein muutetaan. Kotiutumisen jälkeen potilas ei välttämättä tiedä, mitä lääkkeitä hänen tulisi käyttää. Ajantasainen lääkityslista ja lääkitysmuutosten sujuva viestiminen omaan apteekkiin parantaisivat lääkitysturvallisuutta ja hoidon jatkuvuutta myös kotiutumishetkellä.

Apteekit toimittavat lääkkeitä muun muassa kotisairaanhoidon, palvelutaloihin ja tehostetun palveluasumisen yksiköihin. Digitaaliset tilaus- ja viestintäkanavat tehostavat toimintaa, vähentävät virheitä ja helpottavat lääkeilauksia apteekeista. Näitä kanavia otetaan parhaillaan käyttöön monissa apteekeissa.

Lääkehoitojen tuloksellisuus

Reseptien voimassaoloaika on pidentynyt kahteen vuoteen, joten apteekkien vastuu asiakkaan lääkehoidon seurannasta kasvaa. Neuvonta, lääkehoidon tuki ja hoitoon motivointi helpottuisivat, jos lääkäri pystyisi kirjaamaan tietojärjestelmään lääkkeen määräämisen yhteydessä myös lääkehoidon tavoitteen. Hoidon tavoite olisi tällöin potilaan, lääkärin ja apteekin tiedossa.

Lääkemääräysten tiedon rakenteellistaminen tietojärjestelmissä helpottaisi lääkärin ja apteekkien työtä. Rakenteellisuuden lisääminen tukisi esimerkiksi oikean annostiedon varmistamista.

Sitoutuminen lääkehoitoon

Sairauksien hoitoa ja lääkehoitoja tukevia sovelluksia kehitetään parhaillaan vilkkaasti. Apteekit voisivat tukea asiakkaitaan sovellusten käytössä. Näin asiakkaat saisivat itseään ja omaa sairauttaan koskevaa oikea-aikaista tietoa.

Apteekit voivat tulevaisuudessa tarjota asiakkailleen erilaisia muistutuspalveluita. Muistutukset koskisivat esimerkiksi lääkkeen ottamista tai seuraavan lääke-erän noutamista apteekista.

Digitalisaation monet mahdollisuudet

Digitaalisuus tarjoaa huikeita mahdollisuuksia toiminnan parantamiseen ja tehostamiseen terveydenhuollossa. Parhaimmillaan digitalisaatio poistaa turhaa työtä ja vähentää virheiden mahdollisuutta.

Tiedon jakamisen pitäisi olla nykyistä sujuvampaa, jotta apteekit voisivat tukea muuta terveydenhuoltoa entistä paremmin. Tarvitaan myös uusia kanavia sujuvaan yhteydenpitoon. Kaikilla näillä voidaan parantaa asiakkaiden lääkehoitojen onnistumista ja lääkitysturvallisuutta.

Katariina Kalsta

Proviisori

Brand Manager, Apteekkariliitto

Ilro Salonen

Proviisori

Asiantuntijaproviisori, Apteekkariliitto

LISÄÄ AIHEESTA

Apteekkien kannattavuuserot on otettava huomioon rahoitusuudistuksissa

(http://sic.fimea.fi/1_2013/apteekkien_kannattavuuserot_on_otettava_huomioon_rahoitusuudistuksissa)

Kesä vaikuttaa osastolla ja apteekissa

(http://sic.fimea.fi/arkisto/2015/2_2015/vain-verkossa/kesa_vaikuttaa_osastolla_ja_apteekissa)